

SLUTTRAPPORT ØSTLANDSTREFF FOR LATE BLOOMER LADIES.

FORORD:

Rapporten er en oppsummering av gjennomføringen av Østlandstreff for Late Bloomer Ladies 2021. Invitasjonen til «Østlandstreff 2021» gikk til Late Blommer nettverkene i Innlandet, Oslo og Viken.

«Østlandstreff 2021» hadde som mål å jobbe for trygge, sosiale møteplasser for Late Bloomer Ladies og «skeive kvinner 30+» og en styrking av nettverkene. Det ble gjennomført med 32 deltakere på Åstjern Hyttetun 17- 19 september 2021.

Prosjektet er definert som et «Helse prosjekt» og er rettet inn mot å forebygge ensomhet, isolasjon og minoritetsstress.

Prosjektet har to faser:

1. Planlegging og gjennomføring av Østlandstreff 2021.
2. Oppfølgingsdel som vi ønsker skal føre til nye treff ,dersom dette er ønsket av Østlandtreff 2021. Oppfølgingsdelen vil fortsetter utover prosjektslutt 31.12.2021.

Vi vil takke for den økonomiske støtten vi har mottatt fra Foreningen FRI sitt aktivitetsfond, Foreningen FRI Innlandet og Stiftelsen Dam. Uten denne støtten kunne ikke Østlandstreff 2021 blitt gjennomført.

SAMMENDRAG.

Late Bloomer Ladies er nettverksgrupper som er opprettet av frivillige under lokallag av FRI, foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold. En Late Bloomer er en som i voksen alder begynner å stille spørsmål om sin seksuelle orientering. Å stille disse spørsmålene kan oppleves som en vanskelig og opprivende prosess. Det involverer mennesker man er glad i. Mange av oss er godt voksne, men ikke alle. Mange har vært gift heterofilt, men ikke alle. Mange har barn, men ikke alle. Noen er fremdeles gift heterofilt. Vi har ulike livssyn, alder, etnisitet og kultur. Det vi har felles er at vi, pga de følelsene vi har, og opplevelsen av egen identitet, stiller spørsmål ved vår seksuelle orientering. Å bevege seg fra et liv, levd og bygd opp i det heteronormative samfunnet, til et liv som defineres av flertallet som en homonormativ minoritet, oppleves som utfordrende. Det oppleves som vanskelig å bygge opp en trygg identitet som innebærer gode grenser for seg selv og en trygghet til å leve som den man opplever at man er. Mange opplever å falle ut av etablerte, sosiale nettverk. Mange i gruppa sliter med ensomhet, isolasjon og økende grad av psykiske heleplager. Det har vært lite fokus på gruppens levekår og livskvalitet.

Nettverkernes mål er å skape trygge, sosiale møteplasser. Nettverkene er viktige som fysiske treffsteder der man kan treffe andre i egen minoritet som man kan dele tanker, utfordringer og historier med. Et sted der man kan «være seg selv» sammen med andre som har opplevd/ opplever noe av det samme som en selv. Gjennom dette bidrar nettverkene til å bygge en tryggere identitet for medlemmene. Nettverkene har også egen kontakttelefon.

Østlandstreff 2021 ble gjennomført med 32 deltakere fra Innlandet, Oslo og Viken på Åstjern Hyttetun 17-19 sept. 2021. Arrangør var Late Bloomer Innlandet. Invitasjonen ble sendt ut på Facebook gruppene til disse nettverksgruppene.

Mål for prosjektet:

Overordnet:

1. Oppnå en bedre livskvalitet for Late Bloomer Ladies på Østlandet
2. Bidra til at Late Bloomer Ladies i Norge får en bedre livskvalitet.

Delmål:

1. Skape flere trygge, sosiale nettverk og møteplasser for gruppenes medlemmer
2. Utveksle erfaringer og kompetanse i det å drifte nettverksgrupper
3. Etablere en arbeidsgruppe på tvers av eksisterende grupper som jobber for årlige treff som også inkluderer andre tilsvarende nettverksgrupper i landet.

Treffet ble lagt opp med en blanding av seminar holdt av Helsutvalget, gruppe- og plenums diskusjoner, deling av erfaringer, både personlig, men også i å drifte nettverk. Det var lagt opp til sosiale aktiviteter på kveldene og fritid til turer ol. på dagtid. Alle måltider var bestilt fra Åstjern og måltidsfellesskap var en viktig del av det sosiale. Arrangementet var alkoholfritt.

Evalueringen viser at Østlandtreff opplevdes som en trygg, sosial møteplass. Videre viser den at deltakerne opplevde å bli kjent med nye, ha gode diskusjoner, utveksling av erfaringer, faglig påfyll, sosialt påfyll.

Det ble definert oppgaver for hva et Late Bloomer nettverk bør jobbe med:

1. Dele historier og erfaringer
2. Skape sosiale nettverk
3. Utfordringer knyttet til «komme ut» prosessen, familie, nettverk og barn
4. Problemer med å være åpen mot seg selv og de rundt
5. Å bli eldre som «skeiv»
6. Drifte selvhjelpsgrupper.
7. Ta imot nye

Alle deltakerne ønsket nytt Østlandtreff i 2022, samme sted, og samme format.

Vi mener at vi nå har gitt oss selv et godt grunnlag for å jobbe mot et nytt Østlandtreff i 2022. Det ble bestemt at Innlandet skal være drivkraften i dette arbeidet, men at Oslo/Viken bidrar.

Vi besluttet at vi kun skal jobbe videre for å skape treff for de som er knyttet til Late Bloomer nettverk på Østlandet (se delmål 3). Det vil fortsatt være mulig å spre informasjon, erfaringer og kunnskap om Late Bloomer nettverk ut til andre deler av landet.

Innholdsfortegnelse:

KAP.1. Bakgrunn for prosjektet	side 4
KAP. 2 Målsetting og målgruppe	side 5
KAP 3. Prosjektgjennomføring og metode	side 6
KAP 4. Resultater, vurdering av resultater- og effektmål	side 7
KAP 5. Oppsummering med konklusjon og videre planer	side 9

KAP.1. Bakgrunn for prosjektet

Late Bloomer Innlandet er en frivillig nettverksgruppe som ble startet høsten 2017 under FRI (Foreningen for kjønns- og seksualitets mangfold) sitt lokallag i Innlandet. Vi har pr. i dag ca. 100 medlemmer. På Østlandet eksisterer det i dag tilsvarende grupper i Oslo og i Viken. En Late Bloomer er en som i voksen alder begynner å stille spørsmål om sin seksuelle orientering. Å stille seg disse spørsmålene kan oppleves som en vanskelig og opprivende prosess. Det involverer mennesker man er glad i. Mange av oss er godt voksne, men ikke alle. Mange har vært gift heterofilt, men ikke alle. Noen av oss er fortsatt gift med en av motsatt kjønn. Mange har barn, men ikke alle. Vi er kvinner og menn med ulik alder, livssyn, etnisitet og kultur. Det vi har til felles er at vi, på grunn av de følelsene vi har, stiller spørsmål ved vår seksuelle orientering i voksen alder.

Voksne, lesbiske og bifile kvinner i Norge, som ikke bor i en av de største byene, mangler trygge, sosiale treffsteder i rimelig nærhet til der de bor. Mange har dårlige, sosiale nettverk inn mot andre i egen minoritet. Mange sliter med minoritetsstress og store utfordringer knyttet til familie, barn og venner. Mange har mistet store deler av sitt tidligere nettverk. De sliter med å bygge opp en ny, trygg identitet. Mange sliter med ensomhet, isolasjon og store psykiske utfordringer. Det har vært lite fokus på gruppens levekår. Vi ønsket å samle medlemmer fra nettverkene på Østlandet til et helgetreff der fokus skulle vær å bygge nettverk og å skape en trygg, sosial møteplass.

Et liknende treff har aldri funnet sted. Prosjektleder har sin bakgrunn fra Late Bloomer Ladies i Oslo. Hun flyttet for 10 år siden til Innlandet. I Oslo har det vokst fram flere treffsteder for å treffe andre i egen minoritet. I Innlandet er det svært få tilsvarende, sosiale møteplasser. Folk i Innlandet lever spredt og geografiske avstander er ofte til hinder for å kunne delta på arrangementer. For mange kan det virke utfordrende å reise inn til Oslo for å delta i nettverk der. Man føler på nok et utenforskap. Tanken med et Østlandstreff var at et treff på tvers av fylkesgrensene kunne bidra til både å styrke nettverkene, men også til å gjøre terskelen lavere for folk fra Innlandet til å benytte seg av tilbud Innlandet ikke har, men som finnes i Oslo. Gjennom å legge til rette for at nettverk og relasjoner kan oppstå på tvers av fylkesgrenser, håpet vi at det på sikt kan bidra til mindre ensomhet og isolasjon. Vi tilhører en minoritet i en minoritet, og vi trenger å jobbe for å bryte ned unødvendige grenser som hindrer oss i å øke livskvaliteten vår.

Med prosjektet ønsket vi å finne ut om behovet for et slikt treff er tilstede. Vi ønsket også at alle deltakerne skulle oppleve Østlandstreff som en fysisk, trygg, sosial arena. Videre ønsket vi å teste ut form, innhold, størrelse og sted. Da vi har kunnskap om at mange i gruppene sliter med trang økonomi, var det også et mål at egenandelen ikke skulle overskride kr. 1000,-.

Vi så på dette som et «engangstreff». Samtidig ønsket vi å finne ut om det var grunnlag for å jobbe videre for at «Østlandstreff» kan utvikle seg til å bli et fast arrangement.

En mer visjonær tanke var også om konseptet kunne danne grunnlag for at andre landsdeler kunne utvikle noe av det samme. Vi ser nå at vi først må jobbe for at dette blir et fast arrangement på Østlandet.

Økonomi er en klar utfordring. Nettverkene har i dag ingen egen økonomi, men er helt avhengig av å kunne søke om midler for å holde egenandelene nede. Blir egenandelene for høye, ekskluderer vi mange av de som kanskje trenger det mest.

Alt arbeid i nettverkene skjer ved ulønnet, frivillig arbeid.

Alle nettverkene har egne kontakttelefoner og egne Facebook sider.

Alle nettverkene er opprettet som nettverk under et av Foreningen FRI sine lokallag.

Kap.2. Målsetting og målgruppe

Overordnet mål:

1. Oppnå en bedre livskvalitet for Late Bloomer Ladies på Østlandet.
2. Bidra til at Late Bloomer Ladies i Norge får en bedre livskvalitet.

Delmål for Østlandstreff 2021:

1. Skape flere trygge, sosiale nettverk og møteplasser for gruppens medlemmer.
2. Utveksle erfaringer med å drifte nettverksgruppene.
3. Etablere en arbeidsgruppe på tvers av eksisterende grupper som jobber for årlige treff som også inkluderer andre tilsvarende nettverksgrupper i landet.

Målgruppe er Late Bloomer Ladies og skeive, voksne kvinner 30 + i Innlandet, Oslo/ Viken

Merknad: I Oslo og Viken har de Late Bloomer Ladies grupper. I Innlandet har vi en Late Bloomer gruppe. Da vi startet opp i Innlandet var tanken at vi ikke er så mange, og at vi i første omgang starter et nettverk for både menn og kvinner. Etter fire års drift, er det kun 5 menn som har bedt om medlemskap i Innlandet. Derfor ble dette treffet lagt opp kun for kvinner. Etter flere forespørsler fra voksne, lesbiske kvinner som ikke definerer seg som en Late Bloomer, åpnet vi ganske raskt nettverket i Innlandet for voksne, skeive kvinner 30+ som ikke definerer seg som Late Bloomere. De mangler også trygge, sosiale treffsteder. Vi har erfart at dette har gjort gruppa til en mer inkluderende gruppe. Erfaringsgrunnlaget i gruppa har økt, noe som igjen har bidratt til styrket identitetsbygging hos de som er Late Bloomere. Vi prioriterer temaer som omhandler Late Bloomere på møtene våre.

I Oslo/ Viken er situasjoner en annen. Der er det et bredt tilbud der man kan møte andre i samme minoritet. Derfor er Late Bloomer Ladies gruppene der kun for Late Bloomere.

Kap.3 Prosjektgjennomføring/ metode:

Pga korona, og strukturen i Late bloomer Innlandet, har all planlegging av «Østlandstreff» blitt gjort av leder i Late Bloomer Innlandet. Et medlem har bistått i den avsluttende delen av planleggingen og selve gjennomføringen.

Det ble laget en gjennomføringsplan med tidfrister og fordeling av oppgaver. Det ble også laget en alternativ plan, både i forhold til at vi havnet i en pandemi, og det tok tid før vi fikk

svar på søknader om økonomisk støtte. Vi endte med å få invilget de midlene vi søkte om, men måtte gjøre noen justeringer i forhold til antall pga. korona.

Det ble planlagt for et «Østlandstreffe2021» med inntil 50 deltakere fra Innlandet, Oslo og Viken. Åstjern Hyttetun i Brandbu, med full bevertning ble bestilt. Opplegget for helgen ble en blanding av felles sosial tid, et tre-timers innlegg av Helseutvalget om åpenhet, identitet og helseutfordringer hos lesbiske og bifile kvinne, gruppediskusjoner med framlegg og plenumsdiskusjon. Temaer vi valgte å diskutere var satt på forhånd. Temane var: åpenhet, identitet, familie/ nettverk, kjærlighet/ forelskelse/ seksualitet, Psykisk helse/ rus/ håp og tro. Gruppene ble satt sammen på tvers av nettverksgruppene. Det var også satt av fritid til turer/ ikke organisert tid. Kveldene ble fylt med felles middag og felles, sosial aktivitet.

Det ble utarbeidet et evalueringsskjema som alle svarte på ved treffets avslutning-

Utfordringer:

Deltakerne spriket veldig i forhold til hvor i egne prosesser de befant seg. Noen var veldig sårbare. Det var utarbeidet et «tauhetsløfte» som alle måtte skrive under på ved ankomst. Dette for å sikre at all informasjon deltakerne fikk tilgang til om andre deltaker gjennom helgen, forblir i gruppa. Dette er en praksis som er kjent for alle Late Bloomer grupper. Folk skal oppleve at de «eier» sin egen historie.

På dette skjemaet ble deltakerne også bedt om å skrive under på lojalitet til alkoholfrihet og at alle var ansvarlige for å ta vare på seg selv og si ifra om noe ble vanskelig.

Pga korona var det lenge usikkert om vi kunne gjennomføre som planlagt. Vi kom i en situasjon der vi valgte å gjennomføre, men med redusert antall deltakere for å kunne overholde gjeldende smittevernregler på en forsvarlig måte. Vi samarbeidet med smitteteamet i Gran kommune(vertskommunen) for å ta denne beslutningen på et forsvarlig grunnlag. Begrunnelsen for å gjennomføre med færre deltakere, i stedet for å avlyse, var at vi følte at nettverkene trengte denne samlingen og at vi så på dette som en mulighet for å få til en start innenfor håndterbare rammer som vi så kan bygge videre på ved et senere treff.

Vi forutså at enkelte deltakere ville kunne befinne seg i sårbare livssituasjoner. Dette ble gjort til et tema ved oppstart av Østlandstreff. Det var på forhånd etablert en «frivillig gruppe» som hele tiden var obs på deltakere som evt trengte litt ekstra omsorg. Dette fungerte bra.

Vi opprettet tidlig en kontakt i nettverket i Oslo/ Viken som ble vår samarbeidspartner i forhold til påmeldinger, «spille ball» med i planleggingen og i gjennomføringen.

Personvernet er ivaretatt ved makulering av alle navnelister og sletting av data som inneholder personopplysninger.

Oppsummering av evaluering og rapporter er gjort av prosjektleder.

Kap.4. Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering.

Det var utarbeidet et evalueringskjema i forkant. Gjennom dette ønsket vi å vurdere:

1. Om målene for treffet ble nådd. (se mål for prosjektet)
2. Vi ønsket også å få innspill på temaer det er viktig at et Late Bloomer nettverk jobber med.
3. Vi ønsket å få tilbakemeldinger på behovet for et slikt treff og selve gjennomføringen. Noe som gir et grunnlag for å arrangere nye treff av liknende karakter.

Se vedlagte evalueringskjema

Vi nådde målet om å skape en trygg sosial møteplass for målgruppen.

Vi nådde også målet om å utveksle erfaringer og kompetanse i det å drifte et Late Bloomer nettverk.

Det som også kom tydelig fram, var behovet for å treffe andre i samme situasjon som en selv. Å få dele og høre andres historier. Videre kom det fram at nettverkene er viktige, særlig for de som står i «aktive» prosesser. For de som opplever at de er på plass i sitt «nye liv» er behovet for sosial kontakt med egen minoritet, det som kommer klarest fram.

Evalueringen viste at foredraget til Helseutvalget ikke helt traff målgruppen. Dette kan være et uttrykk for at mange av deltakerne har levd store deler av livet i den heteronormative verdenen. Den «homonormative» verdenen er litt fremmed og man kjenner seg ikke helt igjen i dens historie. Følelsen av ikke «å passe inn» forsterkes.

Vi ser også at deltakerne spriker i forhold til forventninger. Dette er ikke så overraskende, siden vi hadde deltakere som står midt i «komme ut» prosesser, og fremdeles er gift med menn, til deltakere som har vært gjennom tilsvarende prosesser for mer en 30-40 år siden. Det vi opplevde var at de som følte seg trygge i egen identitet, gjennom å dele av egne erfaringer, støttet de som sto i aktive prosesser. Den «indre» kompetansen i gruppa blei brukt på en positiv måte. Det var mye varme og omsorg mellom gruppedeltakerne gjennom hele helgen.

En deltaker gir uttrykk for å ha følt seg ensom i de periodene som var fritid. Vi burde kanskje ha fanget opp dette. Samtidig er alle deltakerne ansvarlige for seg selv og i det ligger det også å si ifra dersom noe oppleves som vanskelig. Det var lagt fram spill til bruk både inne og ute og informert om dette på oppstartsamling. Det var felles tur. Det var fellesrom tilgjengelig hele tiden. Av smittevern hensyn kunne bare de som bodde på et rom/ hytte, oppholde seg der.

Det vil alltid være en utfordring å drifte et nettverk slik at alle føler seg inkludert: skal det være planlagt, organisert aktivitet gjennom hele treffet, eller skal noe være fritid og uorganisert. Vi drøftet dette i forkant og kom fram til at dette ikke var et treff med terapi, men for nettverksgrupper. I et nettverk er alle ansvarlige for seg selv og å delta med de ressursene man har, for at nettverket skal fungere for alle.

Det var et enstemmig ønske om at det arrangeres årlige treff. Skal dette skje, er det Late Bloomer Innlandet som må være pådriver. Oslo/ Viken bidrar med det de kan. Det store flertallet var fornøyd med sted, form og innhold, så et nytt treff kan bygges over samme lest som Østlandstreff 2021.

Noen justeringer bør gjøres:

Skal Østlandstreff bli en «tradisjon» må det jobbes for å få på plass en trygg økonomi. Her bør det søkes råd sentralt for å finne en modeller som ikke er for tidkrevende.

Det bør utvikles et bedre system for registrering av påmeldte, bindende påmeldinger og eventuelt når deltakere kan trekke seg og få tilbakebetalt deltakeravgift. Kan man selge billett til en annen, eller må dette gå til de som står på venteliste.

Skal hver nettverksguppe ha fortrinn til et visst antall plasser, eller «første kvinne til mølla» prinsippet?

Bedre organisering av mottak ved ankomst for deltakerne på fredag.

Det bør legges opp til mer «bli kjent» aktiviteter på fredags kveld.

Det kan legges større vekt på å bruke ressurser som allerede finnes i gruppa istedenfor å ha ekstern foredragsholder.

Det var stor enighet om at gruppediskusjoner var bra, men at det kunne vært noe mindre i plenum. Samtidig bør gruppediskusjonene ha en oppsummering i plenum slik at alle kan få inputt fra hverandre.

Østlandstreff 2021 ga gode erfaringer å bygge videre på:

1. Vi klarte å lage en trygg, sosial møteplass.
2. Vi fikk mange gode diskusjoner og personlige erfaringsdelinger som virket styrkende, både på den enkelte deltaker, og på nettverket som helhet.
3. Det ble definert oppgaver for hva et Late Bloomer nettverk bør jobbe med:
 - a. Dele historier og erfaringer
 - b. Skape sosiale nettverk
 - c. Utfordringer knyttet til «komme ut» prosessen, familie, nettverk og barn
 - d. Problemer med å være åpen mot seg selv og de rundt
 - e. Å bli eldre som «skeiv»
 - f. Drifte selvhjelpsgrupper.
 - g. Ta imot nye.
4. Vi fikk oppleve nettverk som sitter på mye «taus» kompetanse som det bør være mulig å aktivisere, og som kan komme nettverkene til gode.

Vi oppsummerer resultatene og videreformidler disse til alle nettverkene, Fri sine lokallag, og Fri sentralt. I tillegg sendes det et referat til Likestillingscenteret på Hamar.

Kap.5. oppsummering/konklusjon/ videre planer.

Østlandstreff 2021 ble vellykket. Vi klarte å skape en helg der alle følte seg inkludert i et åpent, inkluderende, sosialt trygt, og faglig nyttig, fellesskap. Vi klarte også å skape et engasjement rundt egen minoritet og hva vi selv kan gjøre for å øke egen livskvalitet.

Vi fikk en god gjennomgang av hvordan nettverkene fungerer i dag, hva de lykkes med, og hva som er utfordringer. Det kom fram tydelige forskjeller i nettverkene. Bl.a. har LBL i Oslo/ Viken brukt digitale møter gjennom hele pandemien, noe som har ført til at stadig flere deltar på møtene. I Innlandet har vi ikke tatt dette i bruk, noe vi absolutt bør begynne med. Vi har fått mange, nye medlemmer gjennom pandemien, men vi har ikke klart å følge disse opp. Digitale møter vil gjøre nettverket tilgjengelig for langt flere, og nettverket vil få tilgang til langt flere menneskelige ressurser.

I Oslo er medlemmene også flinkere til å benytte FB siden til å invitere andre med seg på arrangementer og felles turer. Dette skjer i noen grad også i Innlandet. Det kan hende det bør jobbes for en sterkere kultur for dette i Innlandet. Pga utfordrende, geografiske avstander i Innlandet, skjer det nå en utvikling i retning av å skape flere lokale møteplasser for alle som ikke definerer seg som heterofile. Disse møteplassene vil i større grad kunne gi Late Bloomere en mulighet til å delta på flere treff sammen med egen minoritet, selv om dette ikke er rene Late Bloomer treff. Dette er et utviklingsarbeid som FRI Innlandet satser på de neste årene.

Oslo har også tilbud et par ganger i året som inkluderer barna til Late Bloomere.

Det bør tilføyes at nettverket i Oslo ble opprettet i 2007. I Innlandet kom det i 2017. Innlandet var et «ungt» nettverk da pandemien traff oss. Vi trenger mer tid til å bygge dette opp til å være et solid nettverk som har en trygg grunn å stå på, selv om noen få ildsjeler faller fra. Som alle andre nettverk av denne typen, er ofte medlemmene mest egasjert når de står i aktive prosesser i eget liv, eller når de ikke har et solid, privat nettverk rundt seg. Når de får trygg grunn under føttene, forsvinner de ofte ut av nettverket fordi behovet for et nettverk ikke lenger er like stort. For det enkelte medlem er dette en positiv utvikling. For nettverket som et stabilt nettverk, er det en utfordring. Derfor kan det være viktig at nettverkets erfaringer/ kompetanse «arkiveres» og er tilgjengelig, slik at nye medlemmer har tilgang til grunnleggende tanker, erfaringer og ulike metoder for drift av nettverket, som har vært prøvd ut. Oppsummeringen av erfaringer delt på Østlandstreff 2021 vil være et slikt dokument.

Et Late Bloomer nettverk vil alltid være et dynamisk nettverk. Det endrer seg med hvem som til en hver tid deltar aktivt i nettverket. Det er viktig å være bevisst på at medlemmens behov kan sprike mye, siden de til en hver tid vil befinne seg i ulike faser av egne prosesser. Det bør være takhøyde for at alle som definerer seg som en Late Bloomer kan finne støtte for sine utfordringer som en Late Bloomer, i nettverket. Vi tilhører alle samme minoritet. Samfunnet vi er en del av vil også være i endring. Nettverket bør derfor etterstrebe å være dynamisk for å kunne fange opp disse endringene.